Öğrenme çıktısı: Bir ihtiyaç hâlinde veya sorun karşısında başvuru yapılabilecek kurumlar hakkında bilgi toplayabilme

Sorunla Karşılaşınca

Kimden yardım istemeliyiz?

Eğitim, sağlık, temizlik, güvenlik, ulaşım, barınma gibi ihtiyaçlarımız vardır. Bu ihtiyaçlardan sorumlu resmî kurumlar arasında **muhtarlık, belediye, kaymakamlık** vardır. Gönüllülük esasıyla çalışan **sivil toplum kuruluşları (STK)** da destek olur.

A+ SINAVDA ÇIKABİLİR

Her sorun için doğru kurum vardır. **Doğru yere başvurmak** çözümü hızlandırır. Sorumlu vatandaş da bu kurumlara destek olur.

Sorun çözmenin 6 adımı

1. **Sorunu belirleme**
2. **Bilgi toplama**
3. **Bilgilere göre sorunu inceleme**
4. **Çözüm yolları geliştirme**
5. **En uygun çözüme karar verme**
6. **Kararı uygulama**

Bir örnekle izleyelim

Adım	Yiğit'in okul yolu sorunu
1. Belirleme	Okulun önündeki yolda yaya geçidi yok, öğrenciler karşıya geçerken tehlike yaşıyor.
2. Bilgi toplama	Yoldan kaç öğrencinin geçtiğini sayar, öğretmen ve velilerle konuşur, internetten kuralları araştırır.
3. İnceleme	En çok okul giriş ve çıkış saatlerinde tehlike olduğunu görür.
4. Çözüm yolları	Yaya geçidi, trafik levhası veya hız kasisi yapılabilir.
5. Karar	Yaya geçidi ve levha istemeye karar verir, başvurulacak kurumu öğrenir.
6. Uygulama	Arkadaşlarıyla dilekçe yazıp muhtara ve belediyeye iletir, sonucu takip eder.

BUNU UNUTMA

Bilgi toplarken **güvenilir kaynak** seç. Bir bilgiyi birkaç kaynaktan karşılaştır, eksik veya yanlış olanı ayıkla.

Nereden bilgi toplarım?

Yazılı: Kitap, gazete, kurum broşürleri
Görsel: Afiş, tablo, harita, fotoğraf
Dijital: Kurumların resmî internet sayfaları, e-Devlet, güvenilir haber siteleri
Kişilerden: Muhtar, öğretmen, yetkili görevliler

Kurumlardan hangi durumlarda yardım alırız?

- Okul yoluna güvenlik tabelası konması
- Mahallenin güzelleştirilmesi
- İhtiyaç sahiplerine yardım edilmesi
- Sokak hayvanlarına barınak yapılması

Öğrenme çıktısı: Bir ihtiyaç hâlinde veya sorun karşısında başvuru yapılabilecek kurumlar hakkında bilgi toplayabilme

Muhtarlık, Belediye, Kaymakamlık

Mahallesini gezen muhtar (temsili)

Muhtarlık

Muhtar halkın oyuyla seçilir

Köy veya mahallenin yönetiminden sorumludur.

- Ortak ihtiyaçları belirler, ilgili kurumlara iletir.
- Yeni taşınanları, okula başlayacak çocukları takip eder.
- Doğum, ölüm, kimlik kaybı gibi durumlarda belge hazırlar. (Bugün yeni kimlik için nüfus müdürlüğüne başvurulur.)

Örnek: Mersin'de bir muhtar, mahalleyi bisikletiyle gezip eksikleri ilgili kurumlara bildiriyor.

Belediye

Başkanı halkın oyuyla seçilir

Şehirde veya ilçede günlük hayatı kolaylaştıran hizmetleri sunar.

- Su, doğal gaz dağıtımı, yol çalışmaları
- Yol temizliği, çöp toplama
- Toplu ulaşım
- Yaşlı, hasta ve özel gereksinimlilere evde bakım
- Kanalizasyon gibi altyapı işleri
- Halk sağlığı, itfaiye
- Kültür ve sanat etkinlikleri
- Sokak hayvanları için barınak

Not: Doğal gaz dağıtımını bugün lisanslı şirketler yürütür, belediyeler altyapıda iş birliği yapar.

Kaymakamlık

Kaymakam, Cumhurbaşkanınca görevlendirilir

İlçenin yönetiminden sorumludur, ilçedeki en yetkili kurumdur.

- Devlet dairelerini, okul ve hastaneleri denetler.
- Can ve mal güvenliği için kolluk kuvvetlerine emir verir.
- Bakanlıklarla iş birliği yapar, ihtiyaçları giderir.
- İlçenin gelişip kalkınmasını sağlar.

Sorun veya ihtiyaç	Nereye başvururum?
Oturduğum yerle ilgili belge gerekiyor.	Muhtarlık
Sokakta çöpler toplanmıyor, su kesik.	Belediye (ALO 153)
Mahallemizin ortak bir ihtiyacı var.	Muhtarlık, belediye
Okulda bir ihtiyaç veya ilçede güvenlik sorunu var.	Kaymakamlık

DİKKAT!

Karıştırma: Muhtar ve belediye başkanı **seçimle**, kaymakam ise **görevlendirmeyle** işbaşına gelir.

Birlikte çalışırlar: Muhtar mahallenin ihtiyacını bildirir, belediye hizmeti yapar, kaymakamlık ilçedeki kurumları denetler ve kalkınmayı sağlar. Vatandaş da kurumlara destek olur.

ALO 153'e ulaşan bir başvurunun yolu

Vatandaş dinlenir → Başvuru kayda alınır → İlgili müdürlüğe iletilir → Çözüm üretilir → Çözüm onaylanır → Vatandaşa bildirilir

Başvuru Nasıl Yapılır?

... KAYMAKAMLIĞINA 1 Makam

İlçemizin Çınar Mahallesinde oturuyorum. Mahallemizdeki bisiklet yoluna araçlar park edildiği için bisiklet sürenler tehlike yaşamaktadır. Uyarı levhası konulmasını ve gerekli önlemlerin alınmasını istiyorum. 2 Konu metni

Gereğini arz ederim.

05.11.2026 3 Tarih
imza 4 İmza
Ad SOYAD 5 Ad soyad

Adres: ..... 6 Adres
Telefon: .....
E-posta: .....
Ek: Fotoğraf (varsa) 7 Ekler

Dilekçe nedir?

Bir istek veya şikâyeti resmî kuruma yazıyla bildirme yoludur. Saygılı, açık ve kısa yazılır. Varsa belgeleri **ek** olarak koyarız.

BUNU UNUTMA

Dilekçenin altına imza ve iletişim bilgisi mutlaka yazılır. Yoksa kurum sana geri dönemez.

Hangi yolla başvurabilirim?

Şahsen

Muhtarlık, belediye veya kaymakamlığa gidip dilekçe verebilirsin.

Telefonla

Kurumları telefonla arayabilirsin. Belediye hizmetleri için **ALO 153** hattı vardır.

İnternetten

Belediyelerin e-dilekçe hizmetine **belediye.gov.tr** veya e-Devlet üzerinden ulaşabilirsin.

Dilekçesini yazan çocuklar (temsilî)

CİMER

Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi'dir. **ALO 150** hattından, internetten, postayla veya şahsen başvuru yapılabilir. İstek, şikâyet, bilgi edinme, teşekkür, görüş ve öneri iletilebilir.

Kamu Denetçiliği Kurumu (KDK)

Kamu kurumlarıyla ilgili şikâyetleri inceler, araştırır; gerekirse ilgili kuruma çözüm önerir. Çocuklar için **KDK Çocuk** sayfası vardır: kdkcocuk.gov.tr

Çocuk da başvurabilir mi?

Evet! Burdur'da bir grup çocuk, bakımsız park için belediyeye dilekçe verdi ve park yenilendi. Sen de ailenden veya öğretmeninden yardım alarak muhtarına ya da belediyene başvurabilirsin.

A+ SINAVDA ÇIKABİLİR

Yazılı başvuru hem **kayıt altına alınır** hem de kuruma **cevap verme** sorumluluğu doğurur. Bu nedenle dilekçe önemli bir demokratik haktır.

Sivil Toplum Kuruluşları

Gönüllülerle fidan dikimi

STK nedir?

Devlet kurumu olmayan, insanların gönüllü olarak bir araya gelerek kurduğu dernek ve vakıf gibi kuruluşlardır. Toplumun ihtiyaçlarını karşılamada ve sorunları çözmede resmî kurumlara destek olurlar.

Sen nasıl katılırsın? Üye olarak, gönüllü çalışarak, etkinliklerine destek vererek toplumsal dayanışmaya katkıda bulunabilirsin.

Kuruluş	Kuruluş yılı	Alanı
Darüşşafaka	1863	Eğitim. Anne veya babasını kaybetmiş, ailesinin maddi imkânı sınırlı çocuklara burslu ve yatılı eğitim sağlar. Eğitim alanındaki ilk STK'lerimizdendir.
Türk Kalp Vakfı	1975	Sağlık. Kalp hastalıkları konusunda halkı bilinçlendirir, erken teşhis ve tedavi için farkındalık oluşturur.
TEMA Vakfı	1992	Çevre. Erozyon ve çölleşmeyle mücadele eder, ağaçlandırma yapar, toprağı ve doğal varlıkları korur.

Resmî kurum mu, STK mı?

Resmî kurum
Yasayla görevlidir, hizmeti vermek zorundadır. **Örnek:** Belediye, kaymakamlık, muhtarlık

STK
Gönüllülük esasıyla çalışır, resmî kurumlara destek olur. **Örnek:** Darüşşafaka, TEMA, Türk Kalp Vakfı

A+ SINAVDA ÇIKABİLİR

STK'ler **devletin yerini almaz, ona destek olur.** Gönüllülük toplumda dayanışmayı ve kendimize güveni artırır.

Sorun ve kurum haritası

İhtiyaç veya sorun	Başvurulacak yer	Başvuru yolu
Bakımsız park, kaldırım, çöp	Belediye	ALO 153, e-dilekçe, dilekçe
Mahalle ihtiyacı, belge	Muhtarlık	Şahsen, telefonla, dilekçeyle
İlçede güvenlik, kurum sorunu	Kaymakamlık	Dilekçe, telefon
Kurumlardan çözüm alınamaması	CİMER	ALO 150, internet, posta, şahsen
Bir kurumun işleminden şikâyet	Kamu Denetçiliği Kurumu	kdkcocuk.gov.tr (KDK Çocuk)
Çevre ve erozyon sorunu	Belediye, TEMA gibi STK'ler	Dilekçe, gönüllü katılım
Bir öğrencinin eğitim desteği	Okul, Darüşşafaka gibi STK'ler	Okul yönetimi, kurumun başvuru sayfası

Notlarım

Öğrenme çıktısı: Bir ihtiyaç hâlinde veya sorun karşısında başvuru yapılabilecek kurumlar hakkında bilgi toplayabilme

Kendimi Deniyorum

A. Doğru mu, yanlış mı?

Cümle doğruysa "D", yanlışsa "Y" yazınız.

☐ 1. Kaymakam halkın oyuyla seçilir.

☐ 2. Belediye hizmetlerine ALO 153 hattından ulaşılabilir.

☐ 3. Mahallenin ortak ihtiyaçlarını kurumlara iletmek muhtarın görevidir.

☐ 4. STK'ler gönüllülük anlayışıyla çalışır.

☐ 5. Sorun çözerken ilk adım kararı uygulamaktır.

B. Eşleştirelim

Kavramın harfini ilgili açıklamanın başındaki kutuya yazınız.

A) Muhtar	☐	Cumhurbaşkanı tarafından görevlendirilen yönetici
B) TEMA	☐	Mahallenin ihtiyaçlarını kurumlara iletir
C) Kaymakam	☐	Yoksul çocuklara burs ve yatılı okul sunar
D) Darüşşafaka	☐	Çocukların da başvurabildiği denetim kurumu
E) KDK	☐	Erozyonla mücadele eden vakıf

C. Boşlukları dolduralım

Kelimeler: **belediye** **STK** **dilekçe** **ALO 150**

1. Resmî kuruma yazılı başvuruya ..... denir.
2. Çöp toplama ve yol temizliği ..... görevleri arasındadır.
3. CİMER'e ..... hattından ulaşılır.
4. Gönüllülerin kurduğu kuruluşlara ..... denir.

D. Düşünelim, yorumlayalım

1. Mert'in mahallesindeki parkın salıncakları kırıktır, küçük çocuklar için tehlike oluşturmaktadır. Mert bu sorunu çözmek istiyor.

a) Mert bu sorun için hangi kuruma, hangi yollarla başvurabilir?
b) Sorun çözme adımlarına göre Mert'in ilk iki adımda neler yapması gerektiğini yazınız.

2. Bir ilçede belediye geri dönüşüm kutuları koymuş, bir çevre vakfı da okullarda bilgilendirme yapmıştır. Kısa sürede sokaklardaki atık azalmıştır.

a) Belediye ile çevre vakfının görevleri arasındaki farkı yazınız.
b) Kurum ve STK iş birliğinin topluma katkısını yorumlayınız.

Bu konunun şarkısını Onur Akmeşe YouTube kanalından dinlemeyi unutmayın!